

Jonfâr

Noxost in dur bin e nâvfâr dâr sal ha ye Shah i ye **Mozâffâredin shah** be Iran amâd .

Ba be Iran ayi ye dâstgah e nâvfâr nâmayi dâr sal e 1379 Xor shid i âz su ye Mozâffâredin shah sâr aqaz i bâraye jonfâr e Iran be shomar mi ayâd , hâr când saxtar e noxost in nâmayesh kâde ye hâme gi ta sal e 1391 pish nâ amâd .

Ta sal e 1308 hic nâvfâr e Iran i saxte nâ shode bud vâ nâmayesh kâde ha ye ândâk e saxte shode be nâmayesh e nâvfâr ha ye ârâb i ke zir nevis e Farsârâbi dashtând mi pârdaxtând .

Noxost in nâvfâr e bolând e jonfâr i ye Iran be nam e Abi vâ Rabi dâr sal e 1308 âz su ye **Ovanes Ohanian** ba nâfvâr bâr dari ye Xan Baba Mo'tâzedi saxte shod .

Dâr sal e 1312 Xor shid i , noxost in jonfâr e guyânde ye Iran i be nam e doxtâr e lor âz su ye **Âbdol Hoseyn Sepânta** neveshte vâ âz su ye **Ârdeshir e Irani** saxte shod

Ba Pish vaz i ke âz in jonfâr shod , paye ha ye saxtar e când in jonfâr e Iran i ye digâr fârahâm shod . degâr gun i ye ha ye rayishen i ye keshvâr dâr sal ha ye 1315 ta 1327 vâ be kar bâri ye boresh e sâxt dâr nâvfâr ha vâ ru be ru i ba jâng e jâhan i ye do om tâkapu ye jonfâr e no pa ye Iran ra ba istade gi ru be ru kârd .

Nâ bayes âz negah dur dasht ke ta in avam hânuz jonfâr dâr Iran ârzesh e hâme gi nâ yafte bud vâ bâhre bâri âz când nâmayesh kâde dâr Tehran vâ shâhr ha ye bozorg , kâm o bish vijhe ye bozorg zade ha vâ laye ha ye vijhe i âz mârdom ha bud .

Àz su ye digâr dâr miyan e sazànde ha ye nàvfâr niz yek àndishe ye vijhe i nà bud , be joz **Àbdol Hoseyn Sepànta** ke fàrhàng và gohâr ha ye kohàn e Iran dâr saxte ha ye vey be ceshm mi ayàd , dâr nàvfâr ha ye saxte shode và mande ye digâr ha , daneste ya nà daneste , in nàvfâr ha bàr gerefte ha ye bàd àz nàvfâr ha ye bi gane budànd .

Dâr sal ha ye pàs àz 1333 kushesh ha ye nàvfâr sazi be fàrnud e paye gozari ye cànd nehad e jonfâr i àz su ye shomar i sâr maye dar và hàme gi shàvi ye jonfâr dâr miyan e màrdom ha gostàresh yaft , pàn àfsus an ke pàs àz bàr àndazi ye 28 Mordad và màrz gozari bàraye azad i ha , aresh gàran tàrin saze ye gostàresh fàrhàng i , jonfâr e Iran be gune i bish tàr ba nàvfâr ha ye hàme pàsànd và bi gohâr o bi àrzesh ru be ru shod và in saze ha bàxsh i àz ràvesh e gostàrde ye nàvfâr sazi dâr in avam shod .

Xosh bàxt ane dâr sal ha ye pàs in ba kushesh ha ye nàvfâr saz ha i con **Samuel Xacikiyan , Hushàng Kavusi , Fàrrox Qàffari , Ebrahim Golestan , Sohrab Shàhid Sales , Màsud Kimiya i , Daryush Mehr juyi , Fereydun Yàqma , Àli Xatàmi** , ràvesh e taze i dâr nàvfâr sazi dâr Iran aqaz shod ke ta àndaze ha i joda àz ain e gostàrde và hàme pàsànd ane bud .

Dàhe ye cehel và pànjah

Paye gozari ye **payàg e pàrvàresh àndishe ye kudàk ha** dâr sal e 1348 pàrva ye shayeste bàraye rixt giri ye jonfâr e fàrhàng i dâr Iran shod . Hàme kar i ye **Yunesko** ba in payàg be neshan e pàxsh kon e nàvfâr ha ye kudàk ha dâr Iran ke ba ferestadàn e **Nurrdin Zàrrin Kelk** be Beljhik ànjam shod , hànay e gàran i bàr pish ràvi ye fàrhàng i ye payàg gozasht .

Ràvàng e fàrhàng i ye rixt gerefte àz su ye nàvfâr saz ha ye pish ràv hàme rah ba afàrinesh e payàg e pàrvàresh e àndishe và hàme con in kahesh e pish vaz e hàme gi àz bonyad ha ye gàrm sâr kon dâr in jonfâr ha con tond xu i , shànge nàmayi , kerdar nà dani , dâr miyan e jàvan ha và be vijhe jàvan ha ye danesh amuxte ye keshvâr fàrnud ha i budànd , ta dâst dâr dâst e hàme , ràvàng i no và sazànde i ra dâr jonfâr e Iran dâr sal ha ye 1350 ta 1357 pàdid avàrànd .

Sohrab Shàhid Sales , Bàhram Beyzavi , Àbbas Kiya Rostàmi , Xosro Sinai , Kamran Shirdel , Daryush Mehrjuyi , Naser Tàqvai , Màsud Kimiyai , Àli Hatàmi , Àmir Naderi và àz kàs ha i budànd ke bazi gàr i ye bonyad i dâr in ràvàng dashtànd và paye ha i ra fàrahàm kàrdànd ta jonfâr e Iran gam ha ye xub i dâr sal ha ye pàs in bàr daràd .

Jonfâr e pàs àz shuresh e Eslam i

Pàs àz shuresh e Eslam i dâr miyan e sal ha ye 1357 ta 1363 be fârnud e kâm i ye ain ha ye gerd avâri shode ye nâvfâr sazi , jonfâr e Iran kâm o bish dâr javâr i na be saman be sâr mi bord .

Pàs àz sal e 1362 ba gerd avâri ye ain ha ye nâvfâr sazi ke ba pârva be pâyqan ha ye pàs àz shuresh e Eslam i saman dade shode bud , bonyad ha ye bi ârzesh dâr nâvfâr ha con tond xu i , shânge nâmayi , kerdar nâ dani àz jonfâr e Iran birun ràft và àz su ye digâr be fârnud e giresh e besyar i àz nâmayesh kâde ha àz su ye gorfârz , sud avâri dâr jonfâr kâm ràng shod .

In kar kon ha ye dàhe ye pânjah hânay e pàsândide i bâr ràvând e jonfâr e Iran gozasht ke ba pârva be mârz gozashte gi , fâr avârde ha ye taze i ra afâridând ke afârin guyi ye besyar i àz ârz yab ha ye jâhan e jonfâr ra be hâmhâ rah dasht.

In nâvfâr saz ha ba gârayesh ha ye gune gun pa be zâmine ye nâvfâr sazi gozashtând và kâm kâm ba posht kari tâvanestând be gune i honâr mând ane gohâr ha ye in honâr ra be kar be girând và bazi gâr i ye xub i dâr in degâr gun i be ja avârdând .

Hâm con in bâr gozari ye hâmhâ ahâng e sal ane ye jâshn jâhan i ye jonfâr ke dâr Bâhmân mah e hâr sal be nam e jâshn e jâhan i ye Fâjr dâr keshvâr bâr gozar mi shâvâd dâr saxtân e gârayesh be jonfâr dâr miyan e jâvan ha ye keshvâr và gostâresh e in honâr bazi gâr i ye gâran i be ja avârd .

Bâshen e fâraz e piruz i ha ye jâhan i ye jonfâr e Iran ra bayes dâr ain ha ye padash e **Oskar** dâr sal e 1991 và baxshesh e **derâxt e xorma ye zâr i** (jâshn e jâhan i ye Kân dâr Frans) dâr sal e 1997 be **Âbbas e Kiya Rostâmi** bâraye jonfâr e mâze ye gilâs danest .

irani	farsarabi	nevisânde ye vajhe ye Iran i
afârin guyi	تحسين	Bâhram beiguy
ain	عادت	Àmid
areh	يعنى	Bâhram beiguy
ârz yab	ارزياب	Àmid
avam	زمان	Mackenzie
bâr ândazi	كودتا	Bâhram beiguy
bâshen	قله	Mackenzie
fâraz	اوج	Moin
fârnud	دليل	Àmid
fârtur	عكس	Àmid
fârzîn	وزير	Moin

irani	farsarabi	nevisànde ye vajhe ye Iran i
gàran	مهم	Mackenzie
gàrm sàr kon	مشغول كن	Bàhram beiguy
gorfàrz (goruh e fàrzin ha)	دولت	Bàhram beiguy
hàme gi shàvi	عمومی	Bàhram beiguy
hànay	تاثیر	Àmid
istade gi	بی حرکتی	Bàhram beiguy
javàr	وضعیت	Àmid
jonfàr (jonbesh e fàrtur ha)	فیلم روی پرده	Bàhram beiguy
kar kon	عامل	Moin
kar kon ha	عوامل	Bàhram beiguy
kàs	شخص	Moin
kàs ha	اشخاص	Bàhram beiguy
nà dani	جهالت	Bàhram beiguy
nehad	شرکت	Ànvàri
nàmayesh kàde	محل (سینما)	Bàhram beiguy
nàvfàr (nàvar e fàrtur)	نوار (فیلم)	Bàhram beiguy
pàn	ولیکن	Màrdux
pàrva	توجه	Moin
pàs in	بعدی	Moin
payàg	مرکز	Mackenzie
pàyqan	شرط	Àmid
pish ràvi	ترقی	Ànvàri
ràvånd	جریان	Ànvàri
rayishen	سیاست	Mackenzie
saze	عامل	Moin
shànge	آلت جنسی جاندار	Àmid
shànge nàmayi	پورنو فیلم	Bàhram beiguy
vey	وی	Moin